

HÍRLEVÉL

A SZÉCHENYI PROGRAMIRODA NONPROFIT KFT. HÍRLEVELE

VII. 2. szám | 2025.01.31.

BRIDZSPARTNEREK

BUDAPEST&BRÜSSZEL

FENNTARTHATÓ CÉLKITŰZÉSEK
ESG-KERETRENDSZER

NEMZETI PROGRAMOK IGAZGATÓSÁGA

OKOSABB TERVEZÉS ÉS KIVITELEZÉS
A HORIZONTON

NEMZETKÖZI TERÜLET

BRIDZS HATÁROK NÉLKÜL
TÖBB, MINT KÁRTYAJÁTÉK

JÓVÁHAGYOTT MAGYAR TERV

Az Európai Bizottság **jóváhagyta** a magyar középtávú növekedési tervet, amelyhez még december 20-án nyújtott be kiegészítést a kormány. Ebben a korábbiakhoz képes szerényebb adatok szerepelnek, idén 1,5%-os, jövőre pedig 1,7%-os GDP-növekedéssel, a 2025 és 2028 közötti időszakban átlagosan 1,6%-kal számolnak. Az úgynevezett maastrichti kritériumok szerint az éves költségvetési hiány nem haladhatja meg a GDP 3%-át, a bruttó államadósság pedig nem lépheti túl a GDP 60%-át. A tervek szerint a költségvetési hiányt a kormány 2026-ra viszi le a határérték alá, 2,5%-ra, az államadósság mértékével kapcsolatos előírások teljesítését Magyarország csak valamikor a 2028 és 2038 közötti látja megvalósíthatónak. Az EB szerint a számításhoz felhasznált adatok és az azokból levont magyar következtetések megvalósíthatók, megfelelő költségvetési fegyelem mellett.

A magyar középtávú növekedési tervben a kormány egyébként számol az uniós források felhasználásával. Az EU közös célkitűzéseinek megfelelő, 132 reformot és beruházást a jogállamisági eljárás keretében a korrupcióellenes intézkedések hiányosságai miatt visszatartott összegből szeretné megvalósítani a kormány. A helyreállítási alaphoz (RRF) elvileg 9,5 milliárd euró keret, a hétéves költségvetésből pedig 5,3 milliárd euró állna rendelkezésre. Az Európai Bizottság ajánlását még a tagállamoknak is jóvá kell hagyniuk.

Forrás: Európai Bizottság, MTI, Eurologus

AUTÓIPARI PÁRBESZÉD

Az Európai Bizottság stratégiai párbeszédet indított január 30-án a gépjárműipar jövőjéről a gyártókkal, az ágazati szereplőkkel, a szociális partnerekkel és más fontos érdekelt féllel. A kezdeményezéssel a brüsszeli testület egyrészt szeretné jelezni, hogy elkötelezett az európai jólét szempontjából fontos ágazat jövőjének biztosítása mellett, másrészt elő szeretné mozdítani az éghajlat-politikai céljainak és tágabb társadalmi célkitűzéseinek teljesítését. A Bizottság szerint sürgősen fel kell lépni az európai gépjárműipar védelme és jövője érdekében. *Apósztolosz Cízikosztasz*, a fenntartható közlekedésért és turizmusért felelős biztos feladata, hogy cselekvési tervet dolgozzon ki az ágazat számára. Várhatóan ez segíti a most kezdődött stratégiai párbeszédet. Az európai autópár adja az Unió GDP-jének 7%-át, és közvetve 13 millió ember ebben az ágazatban dolgozik. Ezért kulcsfontosságú a jövőjét érintő kihívások (digitalizáció, elektromos átalakulás, versenyhelyzet) leküzdése.

Forrás: Európai Bizottság

KERÉKPÁRÚT DUNAHARASZTIN

Befejeződött a kerékpársávok építése Dunaharaszton – jelentette be a város önkormányzata a múlt héten. A környezetbarát közlekedés fejlesztése a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) *Élhető települések* című felhívásának keretében valósult meg. A projektet az Európai Unió és a Magyar Kormány átszámítva több mint 267 millió forint vissza nem térítendő támogatásban részesítette. Ennek köszönhetően úgynevezett irányhelyes, oldalanként 975 m hosszú és 1,25 m széles kerékpársávok kötik össze Dunaharaszttal és Taksonyot az 510-es számú közút mentén. A Király utcai Volán buszmegállónál 10 db bicikli tárolására alkalmas fedett kerékpártárolót is telepítettek.

Forrás: MTI

VON DER LEYEN: EURÓPÁNAK SEBESSÉGET KELL VÁLTANIA

Az Európai Bizottság elnöke szerint a 25 évvel ezelőtt elképzelt, együttműködésen alapuló világregend nem valósult meg, helyette a kíméletlen geostratégiai versengés új korszaka köszöntött be, ami miatt Európának sebességet kell váltania. Ursula von der Leyen erről a múlt héten a Világgazdasági Fórum 55. davosi találkozóján beszélt. A német uniós vezető kifejtette, hogy a kétezres évek elején a globalizáció korszakában a technológiára még mindenki úgy tekintett, mint a fejlődés és a béke megteremtésének eszközére. A világ azonban új vonalak mentén kezdett töredezni, és jelenleg a regionális kereskedelem nagyobb ütemben bővül. „Csak tavaly a globális kereskedelmi korlátozások megháromszorozódtak, az ellátási láncoktól való függésünket időnként fegyverként fordítják ellenünk, és a minket összekötő létesítmények, mint például a tenger alatti kábelek, támadások célpontjainá válnak. A mesterséges intelligenciától a tiszta energiáig, a kvantumtól az űrig, az Északi-sarktól a Dél-kínai-tengerig folyik a versengés az erőforrásokért, az új technológiáért és a globális kereskedelmi útvonalakért” – mondta a bizottság elnöke, aki megjegyezte, a világ változik és az EU-nak is változtatnia kell, ehhez versenyképességének növelésre van szükség. Von der Leyen hangsúlyozta, hogy az Uniónak kiegyensúlyozottabb, pragmatikus kapcsolatra kell törekednie Kínával és az Egyesült Államokkal is, ennek érdekében az Uniónak minél előbb konzultációkat kell kezdenie a közös ügyekben.

Forrás: MTI

EU KONTRA KÍNA

Az Európai Bizottság a Kereskedelmi Világszervezethez (WTO) fordult Kína uniós szabadalmi jogdíjakkal kapcsolatos lépése miatt. A brüsszeli testület azt szeretné elérni, hogy az ázsiai ország szüntesse meg a szellemi tulajdon területén folytatott tisztességtelen és illegális kereskedelmi gyakorlatot. A pekingi vezetés ugyanis felhatalmazta az ország bíróságait, hogy kötelező érvényű globális jogdíjakat állapítsanak meg a szabványhoz nélkülözhetetlen uniós szabadalmakra, azok jogosultjának hozzájárulása nélkül. Az EB szerint mindez arra kényszeríti az innovatív európai csúcstechnológiai vállalatokat, hogy világszinten csökkentsék az áraikat, ezáltal a kínai gyártók – tisztességtelen módon – olcsóbban férhetnek hozzá az olyan európai technológiákhoz, mint például a mobiltelefonokban használt 5G. A Bizottságnak az az álláspontja, hogy Kína indokolatlanul beavatkozik az uniós bíróságok európai szabadalmi ügyekre vonatkozó hatáskörébe, amellyel megsérti a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló **WTO-megállapodást (TRIPS)**.

Forrás: Európai Bizottság

FENNTARTHATÓ CÉLKITŰZÉSEK

HOGYAN ÖSZTÖNÖZHETŐ A FELELŐSSÉGVÁLLALÁS?

Idén már Magyarországon is be kell nyújtaniuk az úgynevezett ESG beszámolójukat a nagyvállalatoknak. A tagországoknak az uniós irányelvek alapján kellett kidolgozniuk a fenntarthatósági jelentésekre vonatkozó jogszabályokat. A magyar rendelkezés szerint a 2025-ös évről már minden nagyvállalkozásra vonatkozik az előírás, a következő években pedig a kis- és középvállalkozásoknak is jelentéstételi kötelezettségeik lesznek.

ELŐZMÉNYEK AZ EU-BAN

Az ökológiai egyensúly mára az egyik legfontosabb globális kihívássá vált, amely alapvetően formálja mindennapjainkat és jövőnket. Ennek eredményeként egyre több lokális és globális szabályozás lép életbe, amelyek célja a környezeti terhek csökkentése, az erőforrások felelős felhasználása és az életminőség javítása. Ezek az intézkedések nemcsak a gazdaságot és az ipart, hanem mindannyiunk életét is érintik, hiszen a fenntarthatóság a fogyasztási szokásainktól kezdve a közlekedésen át a hulladékkezelésig mindenre hatással van.

Az Európai Unióban már a 2000-es években felmerült, hogy a környezeti és társadalmi szempontok figyelembevételével létrejöjjön valamiféle keret, amely szabályozza a cégek, vállalatok működését. Ennek a szándéknak az alappilléreként jött létre az *ESG* mozaikszó, amely a környezeti, társadalmi és irányítási szavak angol megfelelőjéből (Environmental, Social, Governance) tevődik össze. Az *ESG*-keretrendszer először egy 2004-es ENSZ-jelentésben szerepelt, fontossága abban állt, hogy felhasználva a vállalatok társadalmi felelősségvállalási kezdeményezéseit, átfogóbban ragadta meg azokat az problémákat, amelyekkel a 21. században a cégek és szervezetek szembesültek.

Ezt az utat folytatva, a 2010-es években az Európai Parlament és a Tanács több lépést is tett a megújuló fejlődés érvényesítése felé, például azáltal, hogy az uniós szakpolitikai kerethez hozzárendelte a célokat. A következő mérföldkövet a 2020-ban elfogadott **zöld megállapodás**

jelentette, amely tartalmazza az EU környezetvédelmi céljait, úgymint az üvegházhatású gázok nettó kibocsátásának 2050-ig történő megszüntetését, a gazdasági növekedés és az erőforrás-felhasználás szétválasztását, valamint a biológiai sokféleség és a természeti tőke védelmét.

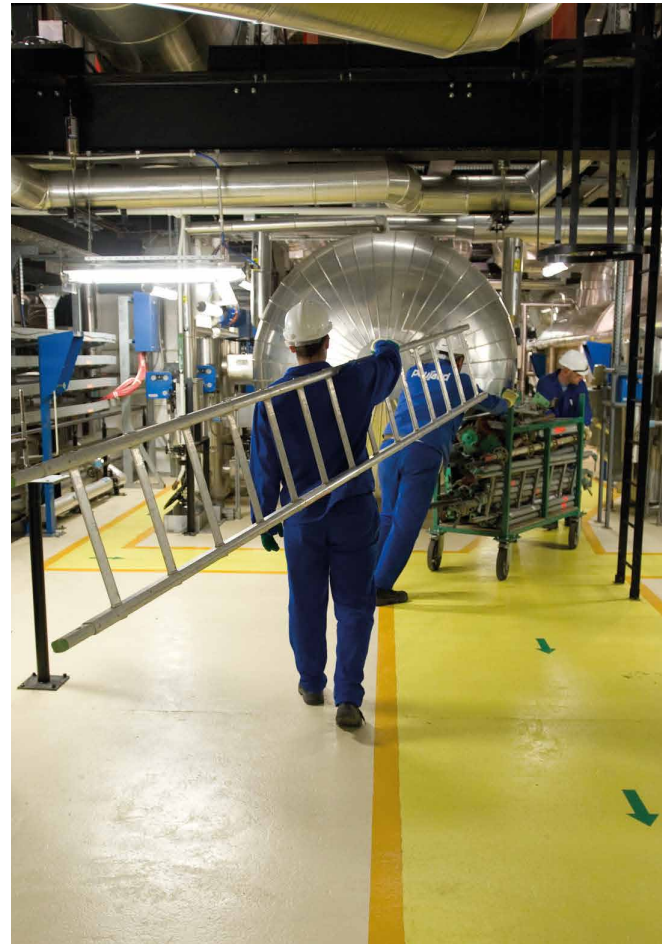
ESG-MINŐSÍTÉS

Az Unió annak érdekében, hogy értékelni tudja a kockázatokat és azok cégeket érintő hatását, felülvizsgálta a fenntarthatósági jelentési gyakorlatát, és intézkedéseket dolgozott ki annak érdekében, hogy segítse a vállalatokat abban, hogy pontosabb és megbízhatóbb adatokat szolgáltatassanak az említett kockázatokról, valamint arról, hogy azok milyen hatással vannak az emberekre és a környezetre.

Az Európai Unió Tanácsa 2024. november 19-én hagyta jóvá véglegesen az **ESG-minősítési tevékenységekről szóló rendeletet**. Az új szabályok célja, hogy a minősítési tevékenységek következetesebbé, átláthatóbbá és összehasonlíthatóbbá váljanak az EU-ban. Az Unióban letelepedett, ESG-minősítést nyújtó szolgáltatók működését az Európai Értékpapír-piaci Hatóságnak (ESMA) kell engedélyeznie és felügyelnie, és e cégeknek, szervezeteknek eleget kell tenniük bizonyos átláthatósági követelményeknek, kiváltképp a módszertanokat és az információforrásokat illetően.

A környezeti, társadalmi és irányítási fogalmak alá tartozó jelentenivalók nem feltétlenül egyenlő arányban oszlanak meg az egyes cégeknél. A környezeti pillér alá tartozik például az üvegházhatású gázok kibocsátása, illetve a lég-, víz- és talajszennyezés, valamint az erőforrásfelhasználási kérdések, például, hogy egy gyártó teljesen új vagy újrahasznosított anyagot használ a termelés során, és hogyan gondoskodik egy vállalat arról, hogy a termékeibe bekerült alapanyagokat minél inkább visszaforgassák a gazdaságba, és ne a hulladéklerakóban végezzék. Hasonlóképpen elvárt, hogy a cégek gondosan bánjanak a vízkészletekkel. Olyan földhasználati kérdések, mint az erdőirtás és a biodiverzitás is ebbe a kategóriába tartoznak. Itt jelentenek a vállalatok arról is, hogy milyen pozitív környezeti hatása lehet az üzleti tevékenységüknek, amely akár hosszútávú versenyelőnyt is jelenthet.

A társadalmi pillér azt foglalja magában, hogy hogyan gondoskodnak a vállalatok dolgozóik fejlődéséről, illetve személyügyi kérdésekkel kapcsolatos gyakorlatokról. Itt jelentenek a vállalatok termékeik biztonságáról és minőségéről, továbbá az ellátási láncuk személyüggyel, munkahelyi biztonság- és egészségvédelemmel, etikátlan beszállítói magatartással kapcsolatos kérdéseiről.

Ahol releváns, a cégeknek be kell számolniuk arról, milyen módon biztosítják azt, hogy a termékeik és szolgáltatásaik elérhetők legyenek hátrányos helyzetben lévő kisebbségi csoportok számára is.

Az irányítás pillér főbb tényezői közé tartoznak a részvényesek jogai, az igazgatótanács változatos összetétele, a vezetőség kompenzációja, illetve, hogy az mennyire van összhangban a fenntarthatósági célokkal. Továbbá a vállalatok itt jelentenek versenyellenes a magatartással és korrupcióval kapcsolatos tényezőkről.

KERETRENDSZER ÉS JOGSZABÁLY

Az ESG azzal a céllal jött létre, hogy a vállalatok önkéntesen foglalkozzanak etikai és fenntarthatósági gyakorlataikkal, valamint beszámoljanak azokról. Keretet adott a vállalkozásoknak a környezetre gyakorolt hatásuk javítására, az alkalmazottakkal való tisztességes bánásmódra és az átlátható kormányzás biztosítására.

Mind az uniós, mind a tagállami törekvéseket két megközelítés határozza meg. Az egyik a már fentebb említett ESG, a másik a hozzá szorosan kötődő vállalati fenntarthatósági jelentésről szóló *CSRD-irányelv* (Corporate Sustainability Reporting Directive). A legfőbb különbség a kettő között, hogy míg az ESG az etikus vállalati magatartás

kerete, addig a CSRD az az irányelv, amely szerint jogilag kötelező ezen elvek betartása az EU-ban. A szabályozás értelmében a vállalatoknak részletes és auditált jelentést kell tenniük a tevékenységükről.

MAGYARORSZÁGI SZABÁLYOZÁS

Az Európai Unióban elfogadott fenntarthatósági jelentéstételi irányelv (CSRD) tavaly júliusig adott haladékot a tagállamoknak, hogy a szabályozást saját joggyakorlatukba átültessék. Magyarországon az **új rendelkezések** 2024. január 1-jével léptek hatályba, ennek értelmében pedig minden nagyvállalatnak kötelezően be kell nyújtaniuk ESG-beszámolójukat a 2025-ös évről.

Az Országgyűlés a **Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságát** (SZTFH) jelölte ki illetékes szervnek. Az SZTFH együttműködik a tavaly márciusban megalakult **Nemzeti ESG Tanáccsal**, utóbbi feladata az ESG-beszámolók minimumkövetelményeinek meghatározása. 2024 őszén a Nemzeti Közzolgálati Egyetem (NKE) és az

az SZTFH erről a témáról rendezett konferenciát, ahol *Kemény Gábor*, az NKE fejlesztési rektorhelyettese úgy fogalmazott:

„Közös feladatunk, hogy ezt az ökoszisztémát felépítsük, aminek célja a tevékenységek fenntarthatósági teljesítményének fejlesztése, ez a környezetvédelmi és gazdasági szempontok mellett erkölcsi parancs is egyben számunkra.”

LÉPCSŐZETES BEVEZETÉS

A tavalyi évről azok a vállalatok kötelesek ESG-beszámolót közölni, amelyeknél hátról kettő teljesül az alábbiak közül: a mérlegfőösszege meghaladja a 10 milliárd forintot, az éves nettó árbevétele több mint 20 milliárd forint, vagy a foglalkoztatottak száma meghaladja az 500 főt. 2025-től a törvényi kötelezettség 250 főnél több alkalmazottal rendelkező vállalatokra is kiterjed, 2026-tól pedig a kis- és középvállalkozásokra is.

Az ESG-beszámoló 8 nagy fejezetében az alábbi szempontokra kell kitérni: a belső felelősségvállalási stratégia és rendszer kialakítására a kockázatok

ESG-BESZÁMOLÓ KÉSZÍTÉSÉRE KÖTELEZETEK KÖRE

2025

közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónak minősülő nagyvállalkozások

- a mérlegfőösszeg meghaladja a 10 milliárd forintot
- az éves nettó árbevétel több mint 20 milliárd forint
- az átlagosan foglalkoztatottak száma 500-nél több

2026

nagyvállalkozások

- a mérlegfőösszeg meghaladja a 10 milliárd forintot
- az éves nettó árbevétel több mint 20 milliárd forint
- az átlagosan foglalkoztatottak száma 250-nél több

2027

kis- és középvállalkozások

- kivéve a mikrogazdálkodónak minősülő vállalkozókat

AZ ESG ÉS A CSRD ÖSSZEHASONLÍTÁSA

SZEMPONTOK	ESG	CSRD
JELLEG	KERETRENDSZER, SZEMLÉLETMÓD	JOGSZABÁLY, KÖTELEZŐ JELENTÉSTÉTELI KERET
ÉRVÉNYESSÉGE	NEM KÖTELEZŐ (ALKALMAZÁSA ÖNKÉNTES)	AZ UNÓS VÁLLALATOK SZÁMÁRA KÖTELEZŐ
CÉLCSOPORTJA	BEFEKTETŐK, VÁLLALATOK, ELEMZŐK	UNIÓS NAGYVÁLLALATOK ÉS EGYES KKV-K
SZABÁLYOZÁS	ÁLTALÁNOS ELVEK, NEM TELJESEN EGYSÉGES ELŐÍRÁS	RÉSZLETES UNIÓS ELŐÍRÁSOK
FÓKUSZ	A FENNTARTHATÓSÁG ÉRTÉKELÉSE	A FENNTARTHATÓSÁGI TELJESÍTMÉNY JELENTÉSE

minimalizálását kezelő rendszer létrehozásával és dokumentálásával; a kockázatelemzések elvégzésére és bemutatására; megelőzési és korrekációs intézkedésekre; a közvetlen beszállítók megszólaltatására a felmerülő kockázatok terén.

A beszámolónak része még egy kérdőív is, amely összesen 151 kérdést tartalmaz. Ezeket területi és méret szerinti szűkítéssel kell alkalmazni, tehát például egy magyar mikrovállalkozásnak maximum 51 kérdés tehető fel. Az SZTFH az adatkéréseket magyarázatokkal, útmutatókkal, illetve az összetettebb kérdések megválaszolását az **ESG Kalkulátorral** segíti. A vállalatoknak évente, a pénzügyi évet követő hat hónapon belül kell elkészíteniük az ESG-beszámolót, és azt akkreditált tanúsító szervezettel kell auditáltatniuk. A magyar nyelvű dokumentumot elektronikus formában kell feltölteni az SZTFH által működtetett ESG menedzsment platform felületére, amelyhez a központi azonosítási ügynök (KAÜ) szolgáltatás igénybevételével lehet hozzáférni.

Bár a törvény még nem szabályozza a bírság mértékét, azonban 2026-tól akár pénzbüntetést is kiszabhatnak arra a vállalatra, amely egyáltalán nem vagy nem az előírásoknak megfelelően tesz eleget a jelentéstételi kötelezettségnek.

Az ESG beszámolók előnyei, hogy ösztönzik a gazdasági fejlődés zöldítését, javítják a vállalatok társadalmi felelősségvállalását, és elősegítik a környezeti és társadalmi kockázatok csökkentését. Mindezek mellett a vállalatok környezettudatos működésével nemcsak a bolygónkat óvják, hanem hosszú távú sikerességüket is biztosíthatják. A fenntarthatósági jelentések elkészítése egy lehetőség arra, hogy a vállalatok növelhessék a hírnevüket mind a befektetői, mind a fogyasztói oldalon.

Forrás: SZTFH, Európai Bizottság, Világgazdaság, Ingenium

OKOSABB TERVEZÉS ÉS KIVITELEZÉS A HORIZONTON VERSENYKÉPES HARDVEREK ÉS SZOFTVEREK

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

A Horizont Európa program aktuális pályázatairól tájékozódhatnak:

<https://cutt.ly/Ke4IC2It>

Az SZPI honlapjának [irodakereső funkciójával](#) megtalálhatják a lakóhelyükhöz legközelebb lévő irodánkat, ahol ingyenes pályázati tanácsadással segítenek a kollégáink.

Közvetlen uniós forrásokat érintő kérdéseikkel forduljanak hozzánk bizalommal az alábbi e-mail címen: lebonyolitoEU@szpi.hu

Rengeteg izgalmas fejlesztés – például az AI-robotika korszerűsítése vagy a mesterséges intelligencia gyártósoros felhasználása – valósul meg az Európai Unió által közvetlenül finanszírozott programok keretében. Ezeknek a projekteknek gyakran feltétele a nemzetközi partnerség, ami lehetőséget ad a különböző országok szakembereinek, vállalkozásainak vagy civil szervezeteinek arra, hogy tapasztalatokat cseréljenek, innovatív megoldásokat fejlesszenek, és együttműködjenek a közös célok elérése érdekében.

Ezúttal hat olyan kutatási projektet mutatunk be, amelyek hozzájárulnak a hulladékcsökkentéshez, a jobb termékminőséghez és az optimalizált energiafelhasználáshoz, megnyitva az utat egy fenntarthatóbb, körforgásos ipar megteremtése felé. Azokhoz a tevékenységekhez, amelyek munkatársai a fentiekhez kapcsolódó munkát végeznek, az Európai Unió közvetlenül finanszírozott pályázati lehetőségeket kínál a **Horizont Európa** keretein belül. Az EU kutatási és innovációs programja rengeteg ötletet, elképzelést, tervet támogat, amely pozitív változást hozhat az élet olyan fontos területein, mint a tudomány, a technológia, a gazdaság, a környezet és a társadalom.

A **Made in Europe** az Európai Bizottsággal kötött gyártási partnerség a Horizont 2021-2027 keretprogram részeként.

Ez az együttműködés a tervek szerint hozzájárul egy versenyképes, zöld, digitális, rugalmas és emberközpontú feldolgozóipar működtetéséhez tagállamokban. Az összefogás előzményeként kell megemlítenünk a **European Factories of the Future** (EFFRA) kezdeményezést, amely egy új, innovatív gyártási technológiák fejlesztését elősegítő szövetség, és amelyhez több mint **80 elindult projekt** köthető, köztük az AI robotika vagy a lézeralapú technológiák fejlesztése.

Az európai feldolgozóipar szereplői fenntartható és ellenálló szektorként pozicionálják ágazatukat, amely egyszerre biztosíthatja a világ számára szükséges anyagi javakat és a klímasemleges jövőt. A fenti kihívásokra adnak választ a **LEVEL-UP** projekt szakemberei által kifejlesztett digitális eszközök, amelyek olyan iparágakban növelhetik a gépek élettartamát, mint a fémgyártás, a repülőipar és a szerszámgyártás, segítve az európai gyártókat a korszerűsítésben és a hulladékcsökkentésben. Szorosan kapcsolódik ehhez egy másik projekt, a **RECLAIM**. A jól működő berendezések alapvető fontosságúak az ipari termelékenység szempontjából, és az előregedő gépek cseréje hatalmas beruházással járhat. Ez a helyzet gyakran dilemma elé állítja a gyártókat: folytassák-e a munkát az elavult, meghibásodott berendezésekkel, vagy végzik el a költséges cserét. Ráadásul a régi eszközök ártalmatlanítása nemcsak drága, hanem nagy környezeti terhelést is jelent.

Költséghatékonyabb és környezetbarátabb megoldás lenne, ha az ilyen gépeknek második életet adnának, olyan új technológiák és módszerek kifejlesztésével, amelyekkel fel lehet mérni az ipari gépek állapotát, meg tudják azokat javítani, illetve ösztönözni tudják a berendezések újrafelhasználását minden olyan területen, ahol csak lehetséges. Ez a RECLAIM projekt célja.

A fejlesztők több újítással is tevékenyen hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyártást minél hatékonyabban és problémamentesebben végezhessék a szakemberek. A **DATA.ZERO** projektben résztvevők által tervezett szoftver a gyártási folyamat korai szakaszában észleli a lehetséges problémákat, lehetővé téve a prediktív karbantartást, ezzel is növelve a termelés hatékonyságát. Az **OPTIMAI** projekt partnersége a csúcstechnológiás mesterséges intelligencia gyártósoros folyamatokba történő integrálásával javítani tudta a gyártás hatékonyságát, fenntarthatóságát és innovációját, elősegítve az európai vállalatok versenyképességének megőrzését.

A szintén a Horizont Európa forrásainak támogatásával finanszírozott **InterQ** projekt által kifejlesztett mesterséges intelligencia alapú módszerek segítik a termékek minőségének és hatékonyságának megőrzését, míg az **i4Q** projekt egyszerűen használható eszközei folyamatosan gyűjtik és elemzik az adatokat a gyártósorok mentén, és támogatják a hibamentes termelést.

BRIDGE OVER BORDER

TÖBB, MINT KÁRTYAJÁTÉK

Négy játékos, két párban egymás ellen, a partnerükkel „hidat képeznek”, hogy minél több ütést érjenek el egy pakli francia kártyával, jokerek nélkül. Címszavakban ennyi a bridzs, amelyre a rendszeres játékosok szellemi sportként tekintenek. Akár szimbolikus is lehet ez a kártyajáték mint projekt-téma a határon átvélő programok történetében, hiszen a Szlovénia-Magyarország Interreg Program forrásaiból valósul meg a **BRIDGE OVER BORDER** projekt, amely, ha kicsiben is, de mindenképpen hidat épít a két ország bridzselő közösségeit összekötve a térségben. A rendezvényeket, versenyeket a vezetőpartner, a *Zavod za socialni razvoj Murska Sobota* (Muraszombati Szociális Fejlesztési Intézet, ZSR), illetve a *Nagykanizsai Bridzs Sportegyesület* mint partner szervezte és szervezi. A szlovén fél képviselőjét, *Lidija Šoment* a februári, harmadik forduló előtt értük el. Beszélgetésünk során kiderült, hogy a bridzs igazából több, mint egyszerű időtöltés.

Mikor bridzselt először?

Nagyon régen történt, még 1994-ben. Utána 6 évig aktívan játszottam, versenyszerűen, majd a gyermekem születése előtt hagytam abba. A következő bridzskorszakom éppen a koronavírus-járvány idején, számítógépes játékkal kezdődött. A partnerem akkor már a **Maribori Bridzs Klub** színeiben versenyzett, egyszer elkísértem, és azóta én is újra játszom.

Mivel foglalkozik a vezetőpartner a régióban?

A **Muraszombati Szociális Fejlesztési Intézet** egy civil szervezet, 2007-es megalakulása óta sokféle projektet valósított meg a társadalmi-gazdasági fejlesztés érdekében. Célcsoportjaink többnyire a kiszolgáltatott rétegek.

Hogyan született meg a BRIDGE OVER BORDER (Bridzs határok nélkül) című projekt?

A gondolat, hogy összekapcsoljuk a szlovén, magyar, ahórvát és az osztrák bridzsszövetséget Varga Romeo fejében született meg korábban. A **Szlovénia-Magyarország Interreg Program** kisléptékű projektekre vonatkozó nyílt felhívásával pedig lehetőséget láttunk arra is, hogy a bridzset szélesebb körben népszerűsíthessük. Mivel manapság sok időt töltünk az interneten, egyre kevesebb a fiatal játékos egész Európában. Ennek ellenére sikerült partnereket találnunk – a **Nagykanizsai Bridzs Sportegyesület**et és a Maribori Bridzs Klubot is –, közösen írtunk egy pályázatot, támogatást nyertünk, és elkezdtük a projekttevékenységeket: interaktív workshopokat, ingyenes tanfolyamokat tartottunk és versenyt szerveztünk.

Mi a projektjük legfontosabb célja?

Egyrészt szeretnénk felhívni a közvélemény figyelmét arra, hogy a bridzs pozitívan hat az idősek egészségére, a memória, a demencia, vagy akár az Alzheimer-kór szempontjából. De a bridzs segítheti még a fiatalok kognitív fejlődését, és a szociális készségük fejlesztését is. Ezért szeretnénk új játékosokat találni, illetve kinevelni Pomurje régióban és Zala Vármegyében, erősíteni a generációk közötti együttműködést, elmélyíteni a kapcsolatot a szlovén és a magyar bridzsjátékosok, illetve klubjaik között. A társadalmi célok megvalósítása mellett a projekttevékenységeken keresztül szeretnénk másoknak is bemutatni a játékot, megismertetni velük a bridzs örömeit és kihívását.

Végül, de nem utolsósorban 4 verseny szervezését vállaltuk a szlovén-magyar határ menti térségben, összesen legalább 250 résztvevővel. Ezzel azt szeretnénk elérni, hogy a helyi turisztikai szolgáltatók népszerűsítsék a határon átnyúló bridzseseinket és azokat építsék be a kínálatukba.

Kik bridzselnek rendszeresen a programrégióban? Milyen korosztály játszik?

A bridzs a legkevésbé diszkrimináló tevékenység, nincsenek korhoz, nemhez, faji hovatartozáshoz, anyagi helyzethez vagy iskolai végzettséghez kötött korlátai. A játékosoknak csak szeretniük kell a kártyajátékot, a szenvedélyes bridzsezők nem ismernek határokat. Ezért tartjuk régióknak Olaszországot, Ausztriát, Magyarországot és Szlovéniát is, hiszen a négy államban valamivel több mint 25 ezer

regisztrált bridzsezők van, közülük 618-an Szlovéniában és Magyarországon élnek. Ők azok a játékosok, akik versenyekre járnak és klubtagsági díjat fizetnek. De ennél jóval többen űzik a bridzset amatőr szinten. A Szlovénia-Magyarország Interreg Program területén azonban csak néhány aktív klub van. Elszomorító ugyanakkor a kor szerinti megoszlás, főleg a szeniorok űzik a játékot, fiatalok kevesen.

Mire van szükség a bridzseléshez? Mit lehet tanulni belőle?

A bridzs nemcsak egy kártyajáték, sokkal több annál! Ez egy szellemi sport, amelyet a sakkhoz hasonlóan a **Nemzetközi Olimpiai Bizottság** is elismer, világszerte jelenleg több mint 60 millióan játsszák. Sajnálatos, hogy Szlovéniában, akárcsak Magyarországon, évente több bridzsező hal meg, mint ahány új játékos megjelenik a bridzsasztaloknál. Óriási vágyunk ezért, hogy újra népszerűvé tegyük a bridzset, különösen a fiatalok körében, ezzel pedig nem vagyunk egyedül. 2022. október 1-től a bridzs választható tantárgy lett a **Ljubljanai Egyetem Matematika és Fizika Karán**, 3 ECTS-kreditpontot (*Európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszer-ECTS – a szerk.*) ér.

A határ menti régiók – különösen a fiatalok számára – aránytalanul kevesebb lehetőséget kínálnak a minőségi szabadidő eltöltésére, mint a városi központok. Ez is az egyik oka annak, hogy a fiatalok olyan környezetben szeretnének élni, ahol történik valami, olyan helyen, amely gazdagítja őket, ahol intellektuálisan és szociálisan fejlődhetnek. A bridzs kétségtelenül olyan szellemi sport, amely erősítheti a társadalomba való beilleszkedést, a generációk közötti együttműködést, megelőzheti a magányt, az elszigetelődést, az időseknél pedig a már említett szellemi hanyatlást. Minden bridzsközösségben szívesen látnak mindenkit, aki szereti a kihívásokat. A bridzs olyan különleges tevékenység, amelybe gyorsan bele lehet szeretni, ha valakinek lehetősége van igazán megismerni.

Határon átnyúló tevékenységeinkkel szeretnénk összekötni a fiatal és kicsit kevésbé fiatal embereket a határtérségben – akik kihívásnak tartják ezt a szellemi sportot, hajlandóak idejük és energiájuk egy részét beleölni ebbe –, hogy megmutassuk, a bridzsben nincsenek korlátok, illetve, hogy ez valójában gazdag és kreatív életforma, ahol hasonló gondolkodású emberekkel barátkozhatunk.

Mennyi idő alatt lehet megtanulni a játékot, hogy az illető és partnerei számára élvezetes legyen?

A teljesen kezdők 20 órás tanfolyam alatt elsajátíthatják a bridzs alapjait. A haladó tanfolyam szintén 20 órát vesz igénybe. A legfontosabb, hogy az illető heti rendszerességgel élőben játsszon a csapattársaival, vegyen részt klubversenyeken és kötelezze el magát. Ma már végtelen mennyiségű szakirodalom áll rendelkezésre, lehet számítógépen is gyakorolni, vagy csatlakozni online versenyhez, ahol 4 ember akár különböző kontinensekről „ülhet” egy asztalhoz. A nyelv sem jelent akadályt, hiszen szavak nélkül is játszható. Csak akarni kell játszani, és időt kell szakítani rá!

Milyen eredményekkel büszkélkedhetnek?

A projektünk 2025. április 30-ig tart. Még két verseny van előttünk – egy szlovéniai és egy magyarországi –, és már két rendkívül sikeres, nagy részvétellel megtartott verseny van mögöttünk. Az első versenyen körülbelül 150-en vettek részt, a másodikon pedig 130 fő. Promóciós tevékenységet végeztünk, tanfolyamot tartunk jelenleg is, kapcsolatban állunk a közeli klubokkal a határ mentén, és együttműködünk az összes szomszédos nemzeti bridzsszövetséggel. Tulajdonképpen máris túlteljesítettük a tervezett eredményeinket. Ezekről az elvégzett tevékenységekről kell majd jelentést készítenünk.

Mennyire sikerült bővíteni a bridzselők körét a programrégióban?

Muraszombaton (Murska Sobota) ingyenes tanfolyamot tartunk. Apró pozitív hatása a projektünknek, hogy ennek eredményeképpen 8 új, és az eddigieknél valamivel fiatalabb játékost neveltünk ki. Ha további sikereket érünk el ezen a téren, meglesznek a feltételei annak, hogy új klubot is létrehozassunk! A játékosok toborzásán kívül két általános iskolai tanárt képeztünk ki, hogy bridzsmentorok legyenek az intézményükben, Magyarországon pedig bemutató workshopokat tartottunk általános és középiskolákban.

Hogyan tudnak a kedvezményezettek együttműködni egymással?

A partnerek már a pályázat megírásakor felosztották a feladatokat. A magyar partnerekkel 5 megbeszélést tartottunk, ahol minden szükséges dologban megállapodtunk. A kommunikáció nagy része e-mailben zajlott, angol nyelven szervezetünk igazgatója *Romeo Varga* és a nagykanizsai egyesült elnöke, *Fenyves Jenő* között. A rendezvények tényleges levezénylésében a társult bridzsklubok tagjai és külső munkatársak, tolmácsok, fotósok segítettek, segítenek.

Milyen nehézségekkel találkoztak a megvalósítás során?

Minden a partnerségtől függ. Ha minden érintett fél érdekelt abban, hogy a lehető legjobban végrehajtsa a projekttevékenységeket, akkor általában nincsenek nagyobb problémák. Ettől eltekintve a lehetséges gondok abból adódhatnak, ha nincsenek olyan emberek, akik szívesen segítenek a rendezvények szervezésében. Különösen, ha a klub legfiatalabb tagja 60 éves! (*nevet – a szerk.*) Esetünkben a legnagyobb gondot az jelentette, hogy olyan időpontokat találjunk, amelyek a magyar és a szlovén bridzs szövetségeknek egyaránt megfelelnek. Az éves naptárjuk tele van különböző kategóriájú

országos versenyekkel, bajnokságokkal, valamint nemzetközi versenyekkel, ahová minden országból a legjobb játékosok mennek. De végül szerencsénk volt, hogy 4 időpontot is tudtunk találni a projekt megvalósításához szükséges 12 hónapon belül.

Hogy fogadták a résztvevők, a vendégek az egyes eseményeket?

Nagyon örülünk, hogy ilyen sok játékos eljött az első Interreg Bowl tornára, amelyet tavaly július 20-án rendeztünk meg Mariborban. Előtte attól tartottunk, hogy a nyár miatt sokkal kevesebb játékos nevez majd. Azonban mindent megtettünk a siker érdekében, számos promóciós rendezvényt tartottunk a verseny előtt. Végül nagy dicséretet kaptunk mindenkitől és a szomszédos országok bridzsszövetségeinek elnökeitől is. A versenyzők remekül érezték magukat, az esemény a bridzs igazi ünnepe volt.

A projektről az alábbi linkeken:

<https://cutt.ly/Qe4jtrLw>

<https://cutt.ly/qe4jtcyZ>

Fotók: BRIDGE OVER BORDER, Pixabay

